

Márton Áron Szakkollégium – a béke szigete

Határon túli boldogság Szegeden

Négy éve már, hogy felépült a szegedi Márton Áron Szakkollégium a Kálvária sugárúton. A régi munkásszállóból átalakított intézményt határon túli egyetemista diákok vették használatba. Hogyan élik mindennapjaikat, távol az otthonuktól?

A 150 főt befogadni képes intézményben tisztaság és csend fogad. Mintha a béke szigetére érkeztem volna. Kora délután persze sokan órán vannak, vagy egyéb ügyeiket intézik. A határon túli magyaroknak, mint később megtudom, iskolakezdőkor több elintéznivalója akad.

Hazamegyek...

A palicsi Lovász Gabriellát mégis a szobájában találok. A lány végzett biológus, most PhD-ösztöndíjas az antropológián. Otthon nem tanulhatott volna magyarul, ezért választotta Szegedet. Öt év alatt megszerette a várost, rengeteg barátot szerzett. Az első évben még elveszítettnek érezte magát, hazavágyódott. Mára megszokta a távollétet, hetente-kéthetente jár haza. Havi húszezerből él, ez szűkösen, de elég. Szülei pénzzel nem támogatják, ám az ételt otthonról hozza. Szeret a kollégiumban lakni. – Nem azt mondom, hogy tökéletes, és nem lenne jó egy saját lakás, de a körülményekhez képest megfelel – mondja. Jövőjét azonban otthon képzelel el, úgy tűnik, állása is lesz. – Latolgattam, hogy milyen lenne Magyarországon dolgozni, de inkább hazamegyek – tájékoztat a döntéséről.

Havi hatezerből az élet

A programtervező matematikusnak készülő Domokos Lászlót a kollégium egyik konyhájában találok. Barátaival éppen lekváros pirítóssal viaskodnak. – Az anyanyelvemen akartam tanulni – válaszol, amikor megkérdem, miért jött Magyarországra. A kollégiumot szupernek tartja, nem cserélné el semmilyen albérletre. Mikor megtudja, hogy a statisztikai adatok szerint egy felsőoktatásban tanuló egyetemista havi hetvenezret költ, majdnem a torkán akad a pirítóssal utolsó morzsája. Ők heti ezerötszáz

Terülj terülj asztalkám. Divéki Zsolt Zentáról, Vinkó Tamás Palicsról és Domonkos László Törökkanizsáról Fotók: Frank Yvette

forintból élnek, de nem panaszkodnak. László Magyarországot ugródeszkanak tartja, álma, hogy Nyugaton dolgozhasson. Ez azonban nehéz lesz: a határon túli régiók tanácsai ugyanis olyan feltétellel javasolják a fiatalokat az Oktatási Minisztériumnak ösztöndíjra, hogy tanulmányaik befejezte után haza kell menniük, és ott állást vállalniuk.

Honvágyra nincs idő

A Vékony testvérpár a közeli Szabadkáról jött Szegedre. Mikor belépek szobájukba, helyet kínálnak. Lányszobát is megszégyenítő tisztaság fogad, de a falra kiragasztott poszterek azért elárulják: életeres férfiak lakhelyén járok. Ebbéli meggyőződésemet még az asztalon zöldellő fikusz sem tudja megváltoztatni. László negyedéves matematikus, öccse,

Áron most kezdi tanulmányait. A határon túli elsősnek, mint mondják, sok feladata van: előbb diákvizumot, majd tartózkodási engedélyt kell igényelni. Ez húszezer forintba kerül, és a fiúk úgy tudják, ezért csak Csongrád megyében kell fizetni, az ország többi pontján nem. Áronnak a honvágyra nem is volt ideje. Sűrűn látogatnak haza, és fagyasztott ételekkel megrakodva térnek vissza.

Lassan rájövök, hogy mi a szokatlan ezekben a fiatalokban: itt nincsen „mutterozás”, nincsenek „ősök”. Édesanyám, szüleim – így mondják. Örülnek, hogy itt lehetnek, tanulhatnak. Hálásak azoknak, akik ezt lehetővé tették számukra. Jó szakemberekké válnak majd, ehhez kétség sem férhet. Örülhetnek majd nekik a határ túloldalán.

KISS GÁBOR GERGÓ

HALLGATÓK A HATÁRON TÚLRÓL

A Szegedi Tudományegyetem kedvelt célpontja a határon túlról érkező diákoknak – véli Nagy Imre, az Oktatási Minisztérium ösztöndíjreferense. A Tisza-parti városba magyarul tanulni elsősorban a Vajdaságból érkeznek a határon túli magyar fiatalok. A határon túli magyarok számára kiírt pályázatnak köszönhetően az országban 146, az SZTE-n 26 hallgató kezd meg tanulmányait. Elsősorban a diákok szülőföldjén magyarul nem tanulható hiányszakokon fogadják a jelentkezőket. Így az SZTE 11 kara közül a jogtudomány 1, az orvostudomány 6, a bölcsészettudomány 5, az egészségügy 3, a természettudomány 9, a zeneművészet 2 nem magyarországi magyar kapcsolódik a képzésbe. Idén 72 jelentkező közül 26 határon túli magyar kerülhetett a Tisza-parti városba. A golyák közül huszonegy Szerbia-Montenegróból érkezett, négy ukrán, egy román állampolgár. Az alapképzésen kívül az országban 50, Szegeden 3 határon túli magyar hallgató doktori képzését támogatja az állam, magyarországi kutatási ösztöndíjat 41, Szegedre 3 fiatal kapott, részképzésen nálunk egy fiatal ismerkedik az SZTE-vel és a várossal. Az állami ösztöndíjasokon kívül is tanulnak a szegedi egyetemen határon túlról érkezett diákok. Például a zeneművészeti golyák közül 4 nem magyarországi diák önköltséges képzésben vesz részt. Ugyanakkor például a jogtudományi karon összesen 12, az élelmiszeripar 19, az orvostudomány 42 diák; a természettudományi kar felsőbb évfolyamain 82, a mezőgazdasági főiskolai karon 33 határon túli magyar hallgató hajt a diplomáért.

Ú. I.

Lovász Gabriella otthonosan érzi magát kollégiumi szobájában

A munkajog volt a kedvence az egyetemen

Csatát nyert az ügyvéd

Az Alkotmánybíróság döntése értelmében azoknak a közalkalmazottaknak és köztisztviselőknek is jár a részarányos 13. havi bér, akiknek a tárgyévben szűnt meg a munkaviszonyuk, vagyis január 1-je előtt mentek nyugdíjba. A taláros testület többek között egy szegedi ügyvéd kezdeményezésére kezdte vizsgálni a jogszabályt.

Borszéki Gábor 18 évig volt a Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányság Gazdaságvédelmi Alosztályának munkatársa. Szolgálati ideje végén hat évig alosztályvezetőként dolgozott, amikor az üzemorvos javaslatára úgy döntött, egészségügyi okokból nyugdíjba vonul. Mivel egy 2004 februárjában hatályba lépett jogszabály értelmében nem járt neki erre az évre a részarányos 13. havi fizetés, elhatározta, hogy küzdeni fog a szerinte jogszerű juttatásért. Annak idején egyébként a későbbi alkotmánybíró, jelenleg az Európai Bíróság bírójá, Czucz

Ottó tanította az egyetemen munkajogra, és a tantárgy a kedvence lett.

Már a munkaviszonyát lezáró beszélgetésen jegyzőkönyvbe vette, hogy véleménye szerint jogsértő a törvény, ezért munkaiügyi bírósághoz fordult. Az első fokon eljáró bíróság azonban elutasította a keresetét, ezért felbuzgott a Csongrád Megyei Bírósághoz, és ebben a dokumentumban azt javasolta a bíróságnak, hogy kérje ki az Alkotmánybíróság véleményét az ügyről. A megyei bíróság ezt meg is tette, és a munkáltató sem emelt kifogást az alkotmányossági felülvizsgálat ellen.

Borszéki hangsúlyozza, nem személyi ellentétek álltak a döntése háttérében, hanem mint jogvégezett ember úgy érezte, mindent meg kell tennie az igazság győzelméért.

Most, hogy az Alkotmánybíróság számára kedvező döntést hozott, arra számít, hogy még az idén pénzéhez jut. Ez a kamatokkal együtt, mintegy 130-150 ezer forint. Borszéki Gábor jelenleg részt vesz az úgynevezett nép ügyvédje programban, amely a hátrányos helyzetben lévő polgárok jogi képviselését segíti. Fő profilja a polgári és munkaügyi képviselete, ami mostani alkotmányossági csatanyerésére is tekintettel – egyáltalán nem meglepő.

SZ. GY.

Padlófesték-színezőanyag a fűszerkeverékekben

„Szudáni vörös” nem lehet a paprikában

Jön a paprikaőrlés-szezon, ismét paprikabotrány lehetősége roppant föl. Lehet, hogy jön, paprikaőrleménybe keverve, a színezőként használt, szintetikus, rákkeltő „szudáni vörös”?

A hírek szerint idén ismét kevés lesz a hazai fűszerpaprika-termés. Egyesek attól tartanak: lehet, hogy ez most is oda vezet, hogy a gyártók külföldről behozott termékkel keverik a magyar paprikaport, és az ismét tartalmaz egészségkárosító anyagot. Egészen konkrétan a szudáni vörös – azaz pararot – nevű, rákkeltő hatású színezőanyag megjelenésétől félnék. E szintetikus anyagot a bőriparban alkalmazzák színezőként, s padlófestékként is bevált. Magyarországra bizonyos fűszerkeverékek színezőanyagaként jutott, ám a szudáni vöröst tartalmazó termékeket szupergyorsasággal be is tiltották.

– A Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség ideiglenes jelleggel már két, Görögországból importált fűszer-

keveréket is betiltott az idén, melyből laboratóriumi vizsgálattal kimutatták a Sudan I. és Sudan IV. elnevezésű anyagot – tudtuk meg Klima Katinkától, a főfelügyelőség munkatársától. Ezek a termékek: a „Captain's fűszerkeverék hamburgerhez”, illetve a „Captain's fokhagymás bors fűszerkeverék”.

Került-e Csongrád megyei üzletek polcaira szudáni vöröst tartalmazó termék? Nem került – tudtuk meg Pálkuti Istvánnétól, a Csongrád Megyei Fogyasztóvédelmi Felügyelőség igazgatójától. Miután a megyei felügyelőséghez az országos főfelügyelőségtől megérkezett a betiltandó termékek felsorolását tartalmazó lista, az említett termékek közül egyet sem találtak a szűrőpróbaszerűen végzett ellenőrzések során. Tehát nem áll fönn az a veszély, hogy háztartásokban rákkeltő anyaggal dúszított őrleménykeveréket tartalmaznak a spájzok. Ám nem árt az óvatosság, tudjuk a tavalyi, aflatoxinos paprikabotrány tapasztalatai nyomán.

F. CS.

A szilvamérő

Most meg az a bogár esett a fülembé, miért szilvamérő a szilvamérő? Sapkai minőségben persze. Töködfődtől a rohambiliig minden volt már a fejekre való, jó lenne megtudnom, ez a gyönyörűség honnan került elő?

Vasutasok viselik, szolgálatban, kit kérdeznék, ha nem őket? Vonaton útbá esik jövőmenet egy-kettő, megkínálom nyájas érdeklődéssel mindegyiket. Mintha a nagy fülvilágban is így becézgettek volna, és talán a nosztalgia vonatok hozták vissza használatba azt a kerek valamit, aminek a teteje teljesen lapos, és kemény simlédere van. Kék változatban is létezik, és a forgalmistáké mintha piros lenne. Szilaj nagy eszemben az fordult meg, azért szilva, mert az is kék, amikor már mérni lehet. Van zöld szilva is, de aki a tökre zöldet tenne, hamiskártyás lenne.

Az első kalauz azt mondja, rosszul tudom. A bézbólsapkát mondják szilvamérőnek. Mondom én, azelőtt szokásapka volt annak a neve, csak mostanában amerikanizálódott, de a szilvamérő annál is régebbi. A másik meg azt mondja, jó, hogy mondom. Még nem is hallotta, pedig véseli, amióta előírja a szabályzat. A harmadik se tudja. A negyedik rám csodálkozik: furcsa pasas lehetek, ha éppen ez érdekel. Jó komám a Nagy Jóska, az ő szájából hallottam először, pötyögteném itthon a telefonon, ha tudnám a számát. Sebaj, az igazgatói titkárnő szívességéből biztosan megmondja. Befutottam a csöbe, az igazgató vette föl. Ő se tudja, de ne keseredjek el, előszedi a nagy múltú vasutasokat, és visszahív.

Öreg este van már, amikor csörög. Akikkel beszél, azok nagyon jól tudják – hogy végeredményben nem tudják. Vasutaslelemény lehet, ugyanolyan, mint a mozdonykeresztelő. A Bivaly meg a Szili. És ők is a másikra, a sportrokonságúra esküsznek.

Rossz útra csúsztam, a vasúti keresztelőket se igazgatók tartják. Jósáknak, tudván tudom, raktára van vasúti sapkákból, és önhatalmúlag sapkaszakértőnek is kineveztem már, de most éppen külföldön van. Ilyen egetrengetően fontos ügyben nem várhatom meg. Azt gondoltam, aki egyetlen szóval is többet tud szilvamérőügyben, nem a lekvárfőzésre gondolva, és kicsit is becsül, talán kisegít. Mielőtt elfelejteném. Az aranyszínű egyforintos ezért is jár.

H. D.